

- Saksnr:** 2017/2
- Møte:** Rådgivende utvalg
- Tid:** Onsdag 18. januar, 14:00 – 16:00
- Sted:** Nasjonal institusjon for menneskerettigheter, Akersgata 8
- Deltakere:**
- Sivilombudsmannen v/ Ingvild Bartels, seniorrådgiver*
Barneombudet v/ Camilla Kayed, Fagsjef
Likestillings- og diskrimineringsombudet v/ Hanne Bjurstrøm, ombud, og Jon Martin Larsen, kommunikasjonssjef
Den norske Helsingforskomité v/ Bjørn Engesland, generalsekretær
Amnesty International Norge v/ John Peder Egenæs, generalsekretær
Norsk organisasjon for asyløkere v/ Ann-Magrit Austenå generalsekretær
Funksjonshemmedes fellesorganisasjon v/ juridisk rådgiver Katja Brox
Anine Kierulf, post doktor v/ Norsk senter for menneskerettigheter
Siri Gløppen, professor v/ Universitetet i Bergen,
Ervin Kohn, forstander
Susann Funderud Skogvang, lagdommer
- Fra NIM:
- Direktør Petter Wille, nestleder Adele Matheson Mestad, seniorrådgivere Erlend Andreas Methi og Kristin Høgdahl, rådgiver Pernille Meum.
Ny styreleder Åsne Julsrud deltok f.o.m. punkt 3
- Forfall:**
- Advokatforeningens menneskerettighetsutvalg v/ advokat Mette Yvonne Larsen*
John Bernhard Henriksen, medlem Finnmarkskommisjonen
Anne Lene Arnesen, Pasient og brukerombud i Buskerud
- Referent:** Kristin Høgdahl
-

1. Orientering om NIMs arbeid i 2016 og planer for 2017

Direktøren orienterte. Viktigste milepæler for Nasjonal institusjon i 2016 inkluderte: Rekruttering til full bemanning; Regionskontor i Kautokeino integrert; Årsmelding 2015; Søknad om internasjonal akkreditering; Høringsuttalelser 13 avgitt; og styringsdokumenter utviklet, herunder virksomhetsplan og strategi.

Virksomhetsplan for 2017 tar utgangspunkt i strategiens tre hovedmål: (1) sterk faglig aktør, (2) samlende brobygger, og (3) tydelig vaktbikkje. De nevnte aktivitetene inkluderte undervisningsprosjekt kriminalomsorgen, forskningssamarbeid med UiO m.fl. og årsmelding til Stortinget (oversiktskapittel og fordypningstemaer) som overleveres og lanseres 28. mars. Temaer for omtale og mulig oppfølging inkluderer ytringsfrihet, eldre, nasjonale minoriteter, overvåking/Lysne II, barn i straffesaksbehandlingen og isolasjon. Andre aktivitetsområder nevnt var internasjonal rapportering, løpende overvåking med månedlig gjennomgang av relevante dokumenter og videre institusjonsbygging. Nærmere informasjon om metode for overvåking ble etterspurt.

1.1. Oppfølging:

- NIM: Sende relevante metode-dokumenter til RU

2. Innspill på mulige temaer NIM bør prioritere i 2017 (temarapporter, seminarer etc)

Diskusjonene omfattet både konkrete temaer og mer overordnede spørsmål. Angående konkrete tema, ble følgende nevnt: nasjonale minoriteter, særlig overtakelse av barn; tvang i psykiatrien; eldre i institusjon/sykehjem; ytringsfrihet, særlig avgrensing mot overvåking i digital tid; varsling offentlig ansatte og informasjonstilgang/innsyn. Religionsfrihet. Utlendingsfeltet nevnt som et felt hvor det er behov for at NIM gir fakta og trekker opp noen rammer. Generelt ble det minnet om behov for samsnaking med andre aktører bl.a. når det gjelder nasjonale minoriteter og psykiatrien (LDO) og undervisning i kriminalomsorgen (SOM-NPM). I den forestående valgkampen bør NIM være forberedt på å kunne uttale seg om temaer som kan/vil stå sentralt, eks. utlendingsfeltet.

Mer overordnet var det en lengre utveksling om hvordan NIM opplever å bli mottatt blant ulike aktører og myndighetsinstanser og forventninger til balansering av rollen som fagbasert pådriver med en lojal tilnærming. Noen innspill gitt: Institusjonen bør tydeliggjøre sin rolleforståelse, gjerne i årsmeldingen til Stortinget. Bør ta sikte på å være en etterspurt rådgiver, særlig i vanskelige menneskerettslige spørsmål (eks. statsløse). Stortingspolitikere nevnt som en gruppe som bør ha og få informasjon om tilgang til råd/avklaringer. Bidra til diskusjon om hvordan konvensjonene kan omsettes til praksis. Viktig å være en edruelig juridisk aktør i det som ofte blir uklare offentlige debatter.

For øvrig ble det spilt inn at medlemmene i Rådgivende utvalg kan bidra til å spille NIM god ved å vise til institusjonens råd overfor egne nettverk, og at NIM bør være regionalt inkluderende i sitt forskningssamarbeid.

2.1. Oppfølging:

- Vurdere å tydeliggjøre egen rolleforståelse i årsmeldingen for å gi Stortinget anledning til å kommentere på denne.

3. Temadebatt: «Menneskerettskommunikasjon». Innlegg fra LDO, Anine Kierulf og Amnesty

NIM har utarbeidet en foreløpig kommunikasjonsstrategi hvor hovedfokus er på nye websider og twitter i første omgang, og utvidet bruk av facebook på sikt. Mangler per i dag kompetanse på dette området og ser frem til innspill.

Noen hovedpunkter i stikkordsform:

3.1. LDO/ Ole Martin Larsen (ppt tilgjengelig på forespørsel):

- Legitimitet avgjørende, NIM kan være kjedelig, men bestemt en stund til;
- Uavhengighet og omdømme, faktabasert analyse, ikke agitasjon og forfekte det verdenssamfunnet er enige om;
- Initiere meningsutveksling, samle allierte;
- Erfart betydning av å tørre å konkludere og å kommunisere gjennom tilstedeværelse (blant de som er berørt);
- Ressurser: Kommunikasjonssjef og 2 medierådgivere

3.2. Anine Kierulf (SMR):

- Hvilke hull foreligger i det offentlige ordskiftet? Hjelp til å tenke prinsipielt; må formidle inn i en kontekst; behov for å være aktuell, synliggjøre hva som er jus vs. politikk, bidra i pågående debatter;
- Hvordan kan NIM fylle behovet? Folkeopplysning; medspiller og korrektiv til myndighetene; forskersamarbeid. Være legitime, men ikke redd for å ta klar stilling; ikke være aktivist, men ikke være for tilbakeholdende. Kontakter i media. Sjangerforståelse og opplæring, men fagpersoner bør selv kommunisere og delta i debatt.

3.3. Amnesty/ John Peder Egenæs:

- NIM som prinsipiell aktør kan delta i nesten alle debatter uten å bli politisert;
- Amnesty kommuniserer at folk skal ta brudd personlig og ønske å gjøre noe med det;
- Avklare hvem talsperson, en eller flere. Bruker fire kanaler: FB, twitter, snapchat, instagram. To hovedmålgrupper: beslutningstakere og folk som vil støtte. Kommuniserer ulikt og på ulike plattformer;
- Mainstream media viktig for beslutningstakere. To typer saker: (a) egne planlagte saker, trenger god planleggingstid, velge medier/interessert journalist interessert, tilpasse form (uenig i at NIM trenger å være kjedelig) så tungt stoff fortelles kort med forslag til handlinger/forbedringer; og (b) reaktive saker, fordrer kriterier for når delta i debatter;

- Blir kontaktet fordi kunnskapsrik og meningsbærende aktør, tilgjengelig og villig til å svare. Ga spesifikke råd til ulike plattformer bl.a. twitter og tagging av politikere, og FB som må røktes etisk døgnet rundt;
- Ressurser: Kommunikasjonssjef, 1 webmaster, 1 webredaktør og kommunikasjonsinnvalg

3.4. Øvrige innspill:

Mulig å lukke FB kommentarfelt;

Bruk skriftlig materiell for alt det er verdt! Viktig å identifisere målgrupper, utarbeide påvirkningsplan, sørge for klarspråk fra jurister;

Behov for kunnskapsberedskap i valgkamp-sammenheng, NIM kan ikke være stum.

4. Presentere NIMs nye styreleder

Åsne Julsrud introduserte seg selv og deltok på møtet f.o.m. punkt 3

5. Eventuelt

Ingen saker

Møteslutt 16:10